

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: RHRTM54**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Határrendészeti bűnügyi ismeretek sajátosságai
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Characteristics of investigation of cross-border crimes
- 4. Kreditérték:**
 - 4.1. 2 kredit**
 - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke:** 30 % gyakorlat, 70 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Rendészeti Vezető Mesterképzési Szak Integrált Határigazgatási Specializáció
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Határrendészeti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása:** Dr. Balla József PhD, tanszékvezető egyetemi docens
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. össz. óraszám**
 - 8.1.1. Nappali munkarend:** 30 (9 EA + 6 SZ + 15 GY)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:** 10 (7 EA + 1 SZ + 2 GY)
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend:** 2
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az integrált határigazgatáshoz kapcsolódó bűnügyi és felderítő munka alapjai és a határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűncselekmények nyomozásának speciális módszerei. A szervezett bűnözés és az illegális migráció köré szerveződött bűnszervezetek elleni hatékony fellépési lehetőségek gyakorlati megvalósulása és azok módszerei. A határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködésének jogi alapjai, rendszere és az együttműködő szervezetek/hatóságok feladatrendszere, felépítése illetve eljárásrendje. A technikai támogatás lehetőségei, az információcsere mechanizmusa és az összekötő tisztek cseréje.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description - English): Basics of criminal investigation and criminal intelligence related to integrated border management. Special forensics and investigation methods for cross-border crimes. Training on countering Organized Crime Groups exploiting illegal migration. International cooperation of criminal investigation agencies, related rules of international law, existing systems, institutions and procedures. Main tasks in an international cooperation. Technical support of cross-border investigation, information exchange, joint investigation teams and liaison officers.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

A hallgatók megismerik az eredményes határellenőrzéshez szükséges bűnügyi felderítési tevékenységet, annak működését, jogi hátterét.

Tudása: Összefüggéseiben ismeri, és rendszerszemléletű ismeretekkel rendelkezik az integrált határigazgatásban érintett hatóságok és szervezetek felépítéséről, működéséről, valamint az irányításukat átfogó vezetési és szervezéselméleti

eljárásrendekről. Részletekbe menően ismeri az európai integrált határigazgatási modell európai uniós, illetve schengeni normatív szabályozásának, a szervezetekre és stratégiákra vonatkozó határrendészeti szakmai tudásbázist. Összefüggéseiben azonosítja a határellenőrzés módszereit, a biztonság helyét és szerepét az ellenőrzés rendszerében. Részletekbe menően ismeri az államhatár rendjének fenntartását biztosító normatív szabályozás rendszerével. Tájékozott a modern technológiák alkalmazási lehetőségeiről, képességnövelő hatásairól, valamint a schengeni külső határok megerősítését célzó európai uniós források felhasználási mechanizmusáról. Mélyrehatóan ismeri és érti az idegenrendészet átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, különös tekintettel a migráció társadalmi és történelmi legfontosabb irányaira, fejlődési tendenciáira, pontosan kidolgozott határaitra, a demográfiai- migrációs folyamatokra, valamint a szakterületnek a rokon szakterületekhez való kapcsolódására.

A képzési és kimeneti követelményekből átemelt szakmai kompetenciák:

Rendelkezik általános vezetés- és szervezésméleti ismeretekkel.

A részletezett szakmai kompetenciák:

Jól ismeri az integrált határellenőrzési, határrendészeti igazgatási és más szakmai feladatok ellátásának rendjét.

Képességei: Képes a határigazgatás eredményes végrehajtását biztosító, az érintett hatóságok és szervezetek közötti kölcsönös, konstruktív és képességnövelő együttműködésén alapuló, rendszerszemléletű gondolkodásmódra. Képes megtervezni és megszervezni az európai integrált határigazgatási modell nemzeti vonatkozású, központi, területi és helyi szintű határrendészeti elemeinek működtetését. Képes a stratégiai szintű gondolkodásra, amellyel hozzáadott értéket tud teremteni Magyarország Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiájának gyakorlati érvényesítéséhez. Képes az integrált határigazgatást szabályozó normák összefüggéseiben történő elemzésére és értékelésére, önálló javaslattételre, véleményalkotásra, problémamegoldásra, amely az eljárásrend erősségeit, gyengeségeit, veszélyeit és lehetőségeit érintik.

A képzési és kimeneti követelményekből átemelt szakmai kompetenciák:

Képes a személyes szakmai kompetenciák és kompetenciahatárok felismerésére és alkalmazására. Képes a határrendészek munkájának irányítására.

A részletezett szakmai kompetenciák:

Képes az integrált határellenőrzési, határrendészeti igazgatási és más szakmai feladatok ellátására.

Attitűdje: Motivált az integrált határigazgatás európai és hazai rendszerének összehangolásában, a rendszerelemek rész-egészének megteremtésében. Kritikus megközelítésmódot alkalmaz a szervezett bűnözéssel kapcsolatos jelenségekkel szemben, amelyek sem az alapvető emberi és alkotmányos, sem pedig a jogállami és demokratikus értékekkel nem egyeztethetők össze. Nyitott és motivált a hazai és nemzetközi szervezett bűnözés ellen dolgozó szakértőkkel való együttműködésre, mert annak országhatárokat átlépő jellege miatt bűnüldözési, felderítési sikereket csak a széleskörű együttműködés tud megvalósítani. Motivált az integrált határigazgatás európai és hazai rendszerének összehangolásában, a rendszerelemek rész-egészének megteremtésében. Kritikus szemléletmódot alkalmaz a schengeni térség biztonságát, a szabadság, a biztonság és a jog térségének egységét veszélyeztető fenyegetések beazonosítására, a szükséges és elégséges mértékű intézkedések javaslatainak kezdeményezésére. Szemléletmódja révén befogadja, a határrendészeti igazgatás vívmányait, és egyben nyitott a XXI. század színvonalán támogató modern technológiák alkalmazására, a humán erőforrással történő szimbiózis megteremtésére. Törekszik a „szolgáltatok, amíg nincs intézkedési kötelezettségem” elv alkalmazására, a határellenőrzésben résztvevő személyekkel szembeni intézkedési kultúra magas

színvonalú érvényesítésére, valamint az eljárás alá vont személyekkel szembeni empátikus bánásmódra.

A képzési és kimeneti követelményekből átemelt szakmai kompetenciák:

Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés iránt, azt a pontosságra való törekvés jellemzi.

A részletezett szakmai kompetenciák:

Feladatai ellátása során együttműködési készség jellemzi, törekszik a beosztottak bevonására a döntési folyamatokba.

Autonómiája és felelőssége: Rendészeti vezetői felelősségéből adódóan érvényesíti a határrendészeti igazgatással szemben megfogalmazott követelményeket, amelyek szerves részeként tekint a bűnügyi információk elemzésére és értékelésére is. Felelősséget érez és vállal az integrált határigazgatást érintő széleskörű együttműködési rendszer fenntartása, bővítése és eredményorientált működtetése érdekében.

A képzési és kimeneti követelményekből átemelt szakmai kompetenciák:

Alkalmas önálló döntéshozatalra, parancsadásra, ezeket megfelelő felelősséggel gyakorolja. A gyakorlati tudás és tapasztalatok megszerzését követően szervezeti egységét vezeti, működési folyamatait tervezi és irányítja, erőforrásaival gazdálkodik.

Elérendő kompetenciák (angolul) Competences:

Knowledge: He/she has a contextual knowledge and a systemic understanding of the structure and functioning of the authorities and organisations involved in integrated border management, as well as of the management and organisational procedures that govern them. He/she has detailed knowledge of the European Union and Schengen normative legislation, the border management professional knowledge base on organisations and strategies of the European integrated border management model. He/she can identify in context the methods of border control, the place and role of security in the control system. They have detailed knowledge of the system of normative regulations ensuring the maintenance of order at the state borders. He/she is informed about and aware of the possibilities of using modern technologies, their capacity-building effects and the mechanisms for using EU funds for reinforcing the Schengen external borders. He/she has an in-depth knowledge and understanding of the general and specific characteristics of the broad subject area of aliens policing, with particular reference to the main social and historical trends in migration, its development, its well-defined boundaries, as well as the demographic and migration processes, and its links with related disciplines

Competences in the programme and outcome requirements:

The student knows the most important relationships, theories and conceptual frameworks of external and internal security.

Specified competences:

The student is aware of issues of communication, psychology, sociology, ethics, logic and other social sciences relevant to his/her field. He/she has good knowledge of the procedures for carrying out integrated border management, border policing management and other professional tasks.

Capabilities: Ability to think in a systemic way, based on mutual, constructive and capacity-building cooperation between the authorities and organisations concerned to ensure the effective implementation of border management. Ability to plan and organise the operation of the national, central, territorial and local border management components of the European integrated border management model. Ability to think strategically and to add value to the practical implementation of Hungary's National Integrated Border Management Strategy. Ability to analyse and evaluate the standards

governing integrated border management in context, to make independent proposals, formulate opinions and solve problems concerning the strengths, weaknesses, threats and opportunities of the procedures.

Competences in the programme and outcome requirements:

Through the exercise of the leadership functions, the student is able to effectively manage and direct units and systems entrusted to him/her at the lower and middle levels, and to operate them in accordance with the implementation of his/her professional tasks. The student is able to carry out coordinated operations within the common system of public service operations management system.

Specified competences:

The student is able to identify and apply personal professional competences and competence boundaries. The student is able to manage the work of border guards. Ability to perform integrated border control, border policing management and other professional tasks.

Attitude: He/she is motivated to harmonise the European and national systems of integrated border management and to create a subset of system elements. He/she takes a critical approach to the phenomena of organised crime, which are incompatible with fundamental human and constitutional values and with the rule of law and democratic values. He/she is open and motivated to cooperate with experts in the fight against organised crime, both national and international, because the transnational nature of organised crime means that only broad cooperation can achieve law enforcement and detection successes. He/she is motivated to coordinate the European and national systems of integrated border management and to create sub-elements of the system. He/she adopts a critical approach to identifying threats to the security of the Schengen Area and to the unity of the area of freedom, security and justice, and to proposing the necessary and sufficient measures. He/she has an approach that embraces the achievements of border management and are open to the use of modern supporting technologies at a 21st century level, and creates a symbiosis with human resources. He/she strives to apply the principle of "service until obligation to act", to ensure a high level of culture of action towards persons participating in border control and to treat the persons subject to the procedure with empathy.

Competences in the programme and outcome requirements:

The student is committed to carry out his/her professional work at a qualified level and he/she strives for accuracy.

Specified competences:

The student is cooperative in the performance of his/her duties and seeks to involve his/her subordinates in the decision-making process.

Autonomy and responsibility:

As senior law enforcement officers, he/she is responsible for enforcing the requirements of border management, of which the analysis and evaluation of criminal information is an integral part. He/she assumes responsibility for the maintenance, expansion and result-oriented operation of a wide-ranging system of cooperation in the field of integrated border management.

Competences in the programme and outcome requirements:

The student takes a free and responsible approach to the challenges related to the future of Europe and Hungary, and to the possibilities of the individual and community responsibility.

Specified competences:

The student is capable of making decisions and giving orders independently, and carries out these tasks with appropriate responsibility. The student leads his/her organisational

unit and plans and manages its operational processes and resources after acquiring practical knowledge and experience.

11. Előtanulmányi kötelezettségek: -

12. A tantárgy tananyagának leírása:

12.1. A határrendészethez kapcsolódó bűnügyi és felderítő munka alapjai (Basics of border management related intelligence)

Bevezetés az integrált határigazgatási tevékenységhez kapcsolódó bűnügyi és felderítő munkába. A határon átnyúló bűncselekmények felderítése. Alapfogalmak, a bűnüldözés, bűnmegelőzés, felderítés, nyomozás, titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés meghatározása, jogszabályi alapjaik. A Határőrség bűnügyi és felderítő szolgálatainak története 1997-2007 között.

12.2. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények információgyűjtő, operatív helyzet elemző-értékelő tevékenysége (Intelligence, information gathering, operational situation analysis and assessment of border-related crime)

A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények nyílt információgyűjtésének meghatározása, értelmezése, szintjei és feladatai. A nyílt információgyűjtő tevékenység végrehajtása a bűnügyi operatív helyzet alapján, kiemelt hangsúlyt fektetve az embercsempészetre és az emberkereskedelemre. A bűnügyi-operatív helyzet elemei, értékelése, a bűnügyi fertőzöttség. A felderítési akció, mint az információszerzés komplex formája. Az oktató által beállított szituációs gyakorlat az előadásokon tanultak alapján.

12.3 A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények nyomozása (Investigation of border-related crime)

A határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűncselekmények nyomozása, speciális módszerek ismertetése. Esettanulmányokon keresztül az embercsempészet, a jogellenes tartózkodás elősegítése és az emberkereskedelem nyomozásának bemutatása, váratlan helyzetekre történő reagálási lehetőségek, legjobb gyakorlatok ismertetése.

12.4. Szeminárium és zárthelyi dolgozat megírása (Seminarium and writing a test)

12.5. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények és szervezett bűnözés korrelációs kapcsolata. (Cross border crimes and the organised crimes relations)

A szervezett bűnözés fogalmi elemei, története. A szervezett bűnözés és az illegális migráció köre – kiemelten az embercsempészet, emberkereskedelem, közokirat-hamisítás – szerveződött bűnszervezetek. A szervezett bűnözés magyarországi térnyerése, működési területei. A szervezett bűnözés elleni harc módszerei. SZEBEK kapcsolódó feladatai, lehetőségei.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. tavaszi félév

14. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A hallgatónak a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie, 30 %-ot meghaladó hiányzás esetén a félév teljesítése nem írható alá. A hallgató köteles az előadás és a gyakorlat anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Zárthelyi dolgozat. Évközi értékelés. A félév végi aláírás feltétele a tanórákon a 14. pontban meghatározott

jelenlét. A meg nem írt és eredménytelen zárthelyi dolgozatot az oktató által meghatározott időpontban lehet javítani. A pót zárthelyi dolgozat eredménytelensége esetén az adott témakörből a szorgalmi időszak vége előtti ötödik munkanapig az oktató a hallgató részére méltányolható esetben szóbeli beszámolót engedélyezhet.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei: a tanórákon részvétel a 14. pontban meghatározottak szerint és a ZH-k eredményes megírása. Nappalis képzésben a hallgatók a maguk által választott, a tananyaghoz kapcsolódó – és a tantárgyfelelőssel előzetesen leegyeztetett – témakörben *kisdolgozatot* készítenek (5-8 oldal terjedelemben), melyet a félév során kiselőadás keretében a szemináriumon prezentálnak.

16.2. Az értékelés: Szóbeli vagy írásbeli évközi értékelés (1-5) (a hallgatókkal az első órán egyeztetett formában). A Tanszék felkészülési kérdéseket ad ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak és az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik. Levelező munkarendű képzésben egy szakmai témában elkészített esszé is elfogadható.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei: az aláírás megszerzése (a ZH-k eredményes teljesítése) a szóbeli vagy írásbeli vizsgán legalább megfelelt osztályzat megszerzése.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Varga – Verhóczki: Határrendészeti alapismeretek (Egyetemi jegyzet, NKE-RTK 2013.).
2. Pozsik – Rencz – Peczőli – Molnár: Az emberkereskedelem aktuális helyzete Magyarországon (Egyetemi jegyzet, NKE-RTK 2015.)
3. Balog Gábor: Az emberkereskedelem elleni küzdelem bűnüldözési és bűnmegelőzési vetületei a Határőrség szemszögéből Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, Pécs, 2007., – p. 69.-73. (HU ISSN 1589-1764)
4. Verhóczki János: Magyar rendőr külföldön- Külföldi rendőr Magyarországon (Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, Pécs, 2009., - p. 349.-365. (HU ISSN 1589-1764)
5. 36/2018. (VI. 27.) ORFK utasítás az illegális migrációval összefüggő jogsértések kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gaál Gyula: Az embercsempész tevékenység megjelenési formáinak és módszereinek változásai a Magyar Köztársaság államhatárán 1991-2003 között Doktori (PhD) értekezés, ZMNE Budapest 2005.
2. Módszertani Útmutató a mélységi migrációs ellenőrzések végrehajtására (29000/4928-4/2013. ált.).
3. Módszertani Útmutató a személy- és teherszállító vonatokon utazó, vélelmezhetően illegális határátlépést megkísérlő külföldiek kiszűrésére és a rendőrség értesítésének rendjére (29000/15554-12/2013.ált.)

Budapest, 2023. november 30.

Dr. Balla József PhD. sk.
egyetemi docens
tantárgyfelelős